

Eldsvåda. Vid half 2-tiden i dag på morgonen utbröt eld i en vindslägenhet uti huset n:r 18 vid Skolgatan i Haga, tillhörigt fabrikören *Aug. Ringnér*. Elden, som genast med stor häftighet bröt ut genom taket, bemärktes emellertid såväl af en konstapel från det i huset nästintill belägna polisvaktkontoret som af tornväktaren i Kristine kyrka, till följd hvaraf brandkåren fick skyndsamt underrättelse om elden och äfven med vanlig raskhet inom några minuter derefter hade flera brandpostslangar i verksamhet.

Elden hindrades derigenom att sprida sig till de angränsande husen, hvilka, liksom det itända, äro af trä, och blef släckt innan den hunnit förtära mer än sjelfva vinden. Andra våningen blef av elden och vattnet mycket skadad, likasom vinden till ett med det förstnämnda sammanbyggt hus, hvilket i början var i stor fara att antändas, delvis blef ramponerad.

Släckningen i sin helhet utgör ett nytt bevis på den stora nyttan af vattenledningen vid dylika tillfällen, likasom den ock vitnar om brandkårens raskhet och nit.

Vid 3-tiden var elden släckt och all fara förbi. Huru den uppkommit är ännu ej känt, men flera omständigheter tala för att den vållats antingen genom vårdslöshet eller mordbrand. Huset var brandförsäkradt i städernas allmänna brandstodsbolag.

Rättegångs- och Polissaker.

Poliskammaren.
Eldsvådan vid Skolgatan i Haga.

Vid lördagens polissession hölls ransakning angående den eldsvåda som natten mellan sistl. torsdag och fredag utbrutit i en skrubbe på vinden till huset n:r 37 A. Östra Haga, med adressnummer 18 Skolgatan, tillhörig fabrikör *Aug. Ringnér*.

Vid ransakningen upplystes att elden först synt sprida sig genom gafveln vid nämde skrubbe, belägen i nordvestra hörnet af huset, som tillochmed ett vindsrum, f.n. innehades af en enka *Mathilda Björkman* från Stockholm, som ensamt bebodde denna lägenhet. Ett gafvelrum å vinden intill nyssnämde lägenhet beboddes af en hustru *Johansson* jemte 4 små barn, samt ogifta *Brita Olsdotter*.

Dessa personer hade mycket svårt att rädda sig undan elden och förlorade alla sina tillhörigheter, hvilka icke voro assurerade.

Elden spred sig sedan öfver vinden samt ned i andra våningen äfvensom å vinden till med detta sammanbygda huset n:r 36 A. Östra Haga, enär å vinden mellan dessa hus fanns en större dörröppning, hvarigenom elden spred sig till det sistnämnda vind.

Enkan *Björkman*, som misstänktes att genom vårdslöshet ha förorsakat elden, förnekade emellertid all vetskap om uppkomsten till densamma. Hon sade sig ha varit inne i skrubben på aftonen, men hade dervid icke betjenat sig af hvarken ljus eller lampa. Derefter hade hon med det vanliga hänslåset tillåst den och gått in till sig. Hennes uppgifter om tiden då hon innevarit i skrubben voro dock varierande, i det hon först uppgaf tiden vara 10, sedan 8 och sist 9 på aftonen. Emellertid hade hon vaknat och känt röklukt, rusat ut och väckt de i rummen bredvid boende samt sedan räddat sig utför trappan.

Hustru *Johansson* upplyste, att hon blifvit väckt af enkan B. och utkommen sett eld mellan spjalorna till skrubben, som varit låst med hänglås. Hon kunde ingenting rädda och hade intet assureradt. Likaså var förhållandet med en mängd andra inkallade personer.

Nästan samtliga hade uraktlåtit att assurera och gingo miste om allt sitt bohag.

Kl ½3 f.m. var all fara för eldens vidare framfart förbi.

Hvardera af de antända husen bestodo af 2:ne våningar jemte 2:ne rum å vinden.

1:sta våningen var fördelad i 2 lägenheter, neml. en å 2 rum och en å 1 rum med kök.

I 2:dra våningen funnos 3:ne lägenheter, neml. en med 2 rum och kök samt tvenne med 1 rum och kök.

Förhöret öfvervars af v. brandchefen löjtn. Lindhé, stadsmäkl. V. Bergen, såsom ombud för husens egare hr Ringnér samt ombuden för Städernas allm. brandstodsbolag och bolaget "Skandia". Husen voro hvardera försäkrade i Städernas allm. brandstodsbolag för 4100 kr. och i försäkringsbol. "Skandia" för 3300 kr. eller tillsammans för en summa af 14,800 kronor.

För vidare upplysningars vinnande uppskötts målet till nästa tisdag och förståndigades enkan Björkman att sig vid detta förhör ånyo infinna.

GÖTEBORGS
HANDELS- OCH SJÖFARTSTIDNING
1874-06-30

Poliskammaren

Eldsvådan vid Skolgatan. Fortsatt förhör har i dag hållits i poliskammaren rörande den eldsvåda, som natten till sistlidne Fredag uppkom i fabrikören Aug. Ringnérs hus n:o 18 vid Skolgatan i Haga. Några upplysningar rörande orsaken till eldsvådan ha emellertid icke, oaktadt anställda efterforskningar, kunnat vinnas, hvarför poliskammaren lät målet bero på ny anmälan.

Förolämpande af brandkarl under tjänsteutöfning. Bokhållaren *Martin W. Hellgren*, boende vid Skolgatan i Haga, var i går inkallad till poliskammaren med anledning af att han under den ofvannämnda eldsvådan på ett särdeles opassande sätt betett sig mot brandkarlarne, i det han dels ofredat dem, dels öfverhopat dem med oqvädinsord; hvarigenom de hindrats i släckningsarbetet. I synnerhet hade brandkarlen n:o 15 Pettersson varit utsatt för hans förolämpningar, derfor att P. icke, enligt Hellgrens åsigt, fort nog verkställde släckningsarbetet.

Hellgren, som icke kunde förneka att han förgått sig, dömdes af poliskammaren att för brandkarls förolämpning under tjänsteutöfning böta 50 kr.

Stadens eldsläckningsväsende.

Till magistraten inlemnades i går från Brandstodskomitén härstädes en skrifvelse med anledning af brandkårens åtgöranden vid senaste eldsvådan, natten till d. 26 sistl. juni i husen n:ris 36 & 37 litt A. i Östra Haga, hvori anhålles att magistraten måtte ålägga vederbörande brandkårs befäl att låta öfva manskapet så, att mera skyndsamhet och färdighet iakttages, än den, som försördes vid förutnämnda eldsvåda.

Skrifvelsen, som åtföljdes af ett utdrag utaf poliskammarens förhørsprotokoll rörande meranämnda eldsvåda innehöll derjemte följande;

”Då ifrån brandstationen i Haga till det omhandlade brandstället, beläget 300 fot från stationen, icke åtgår till fots mera än 1 á 1½ minut, borde efter Brandstodskomiténs förmenande, sedan stationen allarmerats, minst tvenne slangar från närbelägna brandposterna kommit i gång 4 á 6 minuter derefter, och dock har enligt hvad polisprotokollet och fullt trovärdiga personer intygat, omkr. 20 á 30 minuter åtgått innan släckningsarbetet började.

Poliskommissarien Lundbergs anförande ”att brandmanskapet *icke kunnat* förr framkomma till brandstället och påbörja eldsläckningen än som skett”, torde få tillbakavisas dermed, att hr kommissarien *i detta fall* icke af komitén anses vara kompetent domare.

Brandstodskomitén kan icke söka orsaken till brandkårens visade tröghet och brist på öfning än uti antingen befälets försumlighet eller de täta ombytena af ordinarie brandmanskapet, hvars löneförmåner numera icke stå i proportionsenligt förhållande till tidens fordringar och det maktpåliggande åtagandet att vaka öfver samhällets trygghet mot eldfara”

Handlingarne öfverlemnades till t.f. brandchefen *O. Lindhé*, som anmodas att med yttrande deröfver till magistraten inkomma.

Brandstodskomitén och brandchefen.

Med anledning af skrivelse till Göteborgs magistrat af d. 15 d:s från komitén för Städernas allm. brandstodsbolag, hvilken skrivelse vi intagit i tidningen, har t.f. brandchefen O. Lindhé inkommit till magistraten med följande anförande:

Till vällofl. Magistraten i Göteborg!

Med anledning af Magistratens anmodan att yttra mig angående en utaf komitén för Städernas allmänna brandstodsbolag afgifven skrivelse af den 15 d:s, får jag härmed vördsamt anföra följande:

På det bestämdaste får jag protestera emot den tydning, Brandstodskomitén behagat gifva åt § 54 mom. 1 i reglementet för nämnde bolag, der det endast medgifves komitén ”att öfvervaka, det kommunernas *allmänna* brandsläkningsanstalter oafbrutet hållas i behörigt skick”.

Icke lär det kunna tydas så, som komitén ega att befatta sig med, huru stadens brandkårs öfningar äro anordnade, huru manskapet vid kåren är aflönadt m.m. som i komitéens förberörda skrivelse afhandlas, och får jag härmed på det vördsammaste anhålla, det denna sjelftagna myndighet måtte på det allvarligaste tillbakavisas. Skulle det medgifvas komitén en sådan myndighet, och stadens brandkår sålunda på sitt sätt - åtminstone indirekt - komma under en myndighet, som, efter hvad innehållet af omberörda skrivelse gifver vid handen, har sådan benägenhet att chikanera, så fruktar jag icke allenast att de i skrivelsen öfverklagande ”täta ombytena af ordinarie brandmanskapet” skulle blifva ännu tätare, utan äfven att brandkåren i sin helhet inom kort skulle totalt upplösas.

Mitt yttrande skulle, i enlighet med hvad jag här ofvan tagit mig friheten yttra, således kunna inskränka sig till det, att komitén genom sin skrivelse gått utom gränsen af sin befogenhet och lagt sig uti angelägenheter, med hvilka den ej har det ringaste att skaffa; men då det icke kan vara annat än angenämt för mig att för

den myndighet, inför hvilken jag som t.f. Brandchef har att svara, redogöra för det lyckligt utförda släckningsarbetet vid den eldsvåda, som komitéens skrivelse omförmäler så anser jag mig böra belysa åtskilligt, hvad skrivelsen innehåller.

Brandstodskomitén har hos Magistraten anhållit, att brandkårens befäl måtte åläggas, ”att låta öfva manskapet så, att mera färdighet och skyndsamhet iakttages än den, som förspordes vid förutnämnde eldsvåda”.

I fall Magistraten skulle bevärdiga Brandstodskomiténs framställning med den uppmärksamhet, att Magistraten skulle vilja taga närmare kännedom om förloppet vid den ifrågasvarande eldsvådan, skulle en sådan undersökning helt säkert ådagalägga att det endast för en *väl öfvad brandkår* kunde vara möjligt att, under dåvarande omständigheter, begränsa elden inom det område, som skedde.

Åberopande ”fullt trovärdiga personers” intyg, ”som skulle vara att finna i ett, Brandstodskomiténs skrivelse bifogadt, utdrag af protokollet, hållet hos Poliskammaren d. 27 och 30 juni 1874, anför komitén, att 20 á 30 minuter åtgått, innan eldsläckningen började. I det åberopade protokollsutdraget har jag ej varit i stånd att finna något sådant intyg, hvaremot jag deraf erfarit att bokhållaren J. Svensson sagt sig hafva varit *i 20 minuter vid brandstället*, innan brandmanskapet ankommit, samt att handlanden C. G. Bondeson och bokhållaren C. A. Malmgren sagt sig hafva varit *omkring en half timma på detta ställe*, ”då den första brandkärren ankom” För saken ifråga är emellertid det utan allt intresse att erfara, huru länge dessa herrar uppehållit sig på brandstället, innan brandmanskapet och attiraljen dit ankommo.

Det enda, man derom med skäl kan säga, är, att det var illa af dem att icke ställa sig till efterrättelse innehållet af § 11 i brandordningen, så lydande:

”Den, som eldsvåda eller tecken dertill förmärker, skall ofördröjligen sådant tillkännagifva för i trakten posterad poliskonstapel, eller ock vid närmaste brandstation eller polisvaktkontor”.

Deremot är af vigt för frågans bedömande att erfara, huruvida efter *alarmeringen vid brandstationen i Haga*, uttryckningen derifrån och anordningarne för eldsläckningen skedde med skyndsamhet.

Att så skett, har, efter hvad i Brandstodskomitéeens skrifvelse benäget upplyses, intygats af poliskommissarien Lundberg, som visste när alarmeringen skedde, Visserligen har brandstodskomitéeen velat fränkänna poliskommissarien Lundberg kompetens att bedöma detta; men nog lärer väl hvarje förständig menniska kunna begripa, att han i detta afseende är minst lika kompetent som ledamöterna i Brandstodskomitéeen. I sammanhang härmed tager jag mig friheten att fästa uppmärksamhet på det märkliga förhållandet, att komitéeen endast åberopat ett s.k. utdrag af poliskammarens protokoll, och icke detta protokoll i sin helhet.

Förmodligen har detta berott derpå, att protokollet i sin helhet ej för komitéeens syften skulle passat så väl som det s.k. utdraget. Detta sistnämnda är försedt med underskriften: ”Rätt transsummeradt bestyrker A. Lindgren”. Jag bestrider, att transsummeringen är riktig. I det s.k. utdraget på första sidan finnes följande: ”så tidigt(!)”.

I poliskammarens protokoll finnes icke hvarken understykningen eller utropstecknet.

I sin skrifvelse till Magistraten har Brandstodskomitéeen uttalat insinuationer om befälets vid brandkåren försumlighet. Jag känner ej, huruvida denna insinuation är riktad mot allt befälet vid kåren, eller någon enskild.

Rimligtvis kunde det ej vara riktadt mot den person, som, då merberörde skrifvelse afläts, var brandkårens chef, hvilkens utmärkta förtjenster om eldsläckningsväsendet icke bort vara komitéeen obekanta, helst som han för icke längesedan för dessa förtjenster tilldelats den största hedersbevisning, som kan lemnas af det bolag, som Brandstodskomitéeen här på platsen representerar. Skulle insinuationen gälla mig, så får jag bekänna, att det är mig fullkomligt likgiltigt, hvilken mening komitéeen om mig hyser. För den händelse att hugget skulle vara riktadt mot öfverbrandmästarne och brandmästarne, är det mig en kär plikt att vitsorda, det dessa alla med utmärkt skicklighet, stor nit och pligttrogenhet fullgjort och fullgöra sina ansvarsfulla och mödosamma åligganden.

Måhända kan det tyckas, som jag med alltför stor vidlyftighet yttrat mig i en sak, som för mången kan synas temligen oviktig och obetydlig. Saken är dock icke alldeles utan vigt. Då nemligen Magistraten är den myndighet, som har att döma öfver, huruvida brandkårens personal fullgör sina åligganden eller ej, så kan det icke vara annat än af intresse för Magistraten att vinna kännedom om de grumliga källor, från hvilka flutit all den oförtjenta smädelse, hvarmed såväl brandkårens nyligen aflidne, vördade chef i lifstiden, som ock brandkåren i sin helhet under en lång följd af år öfverhopats, och från den skrifvelse, öfver hvilken jag nu yttrat mig jemte hvad med denna skrifvelse sammanhänger, torde för Magistraten icke vara svårt att söka sig till *en* af dessa grumliga källor, utan tvifvel den allra grumligaste.

De remitterade handlingarne återlemnas vördsammast.

Göteborg den 22 juli 1874.

Oscar Lindhé
t. f. brandchef.